

פירש רש"י ראה שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה וכו'. בשם הבעש"ט ראה שאין פתחיהן מכוונין זה נגד זה אמר ראוי שתשרה עליהן שכינה (בבא בתרא ס' א), רצה לומר כי שני לומדים שמפלפלים זה עם זה, ולפעמים אינם מודים על האמת, רק הם מכוונים לסתור דברי חבירו, אף שיוודע בעצמו שצדקו דברי חבירו, אף על פי כל כוונתו בפלפולו לקנטור רחמנא ליצלן, אבל עיקר הכוונה בפלפול הוא להודות לא האמת, ויקוים בהם מה שאמרו חז"ל (אבות ג', ו) שנים שיושבים ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם, והנה הפה נקרא פתח, שמשם הדיבור יוצא, וזהו שאמרו שאין פתחיהן מכוונין זה נגד זה, רצה לומר שאין כוונתם בפלפולם להתנגד ולקנטור זה כנגד זה, רק כוונתם להודות על האמת, אמר ראוי שתשרה שכינה עליהם, ודברי פי חכם חן: (דודאים בשדה בסופו, ליקוטי אמרים דף כ"ט ע"ד).

במאור ושמש (פי בלק) כתב לפרש על דרך הפשט, שכיון שראה פתחיהן מכוונין זה מול זה, כדי שלא להכניס עין הרע בשל חבירו, לכן מדה כנגד מדה אמר ראוי אלו שתשרה עליהן שכינה ולא יחול עליהם עין הרעה של בלעם. עוד כתב שראה ש"אין פתחיהן מכוונין זה לזה", שאין הם עושים המצוות כמצות אנשים מלומדה שמביט אחרי חבירו לעשות כמו שהוא עושה, אלא כל אחד עושה לעצמו, לכן אמר שראויים הם שתשרה עליהם שכינה.

במצודת דוד מפרש הטעם שדאגו ישראל שלא יהיו פתחיהן מכוונות זו כנגד זו, משום שמובא בחז"ל שאין הקדוש ברוך הוא חפץ לבייש עוברי עבירה, ואמרו חז"ל, שלצדיקים נפל המן סמוך לפתחיהם, רשעים שטו ולקטו, ואילו היו פתחיהם מכוונים היה ניכר מי הוא רשע, כי לפני פתחו לא נפל המן, ואז היו עוברי עבירה מתביישים, לפיכך לא היו פתחיהם מכוונים.

פְּנֵחָלִים נָטְיוּ קִנְיֹת עָלֵי נֶהָר פְּאֶהְלִים נָטַע ה' (כד, ו)

במסכת ברכות (טז) אומרת הגמרא; 'למה נסמכו אהלים לנחלים, דכתיב: 'פְּנֵחָלִים נָטְיוּ פְּאֶהְלִים נָטַע ה''? לומר לך; מה נחלים מעלים את האדם מטומאה לטהרה, אף אהלים מעלים את האדם מכף חובה לכף זכות'. והנה, יותר מכל, מקלקל האדם בעוה"ז ע"י כח הדיבור, שמה שיכול לקלקל בפיו בחצי שעה ע"י דבוריו שמעורבים בהם; לשה"י, ליצנות, רכילות ואונאת דברים וסתם דברים בטלים, לא יכול לקלקל במשך כל היום ע"י מעשה. כי למעשה צריך זמן ושהות, מה שאין כן לשון האדם, היא כעט סופר מהיר. ובמשך רגע אחד, יכול להוציא בפיו מראותים תיבות. נמצא, שע"י כח הדיבור, האדם מכריע את הכף חוב חלילה. ומה תקנות? להכנס לאהלים, לאחלי תורה וירבה ללמוד תורה. ולעומת מספר העונות שבאו לו ע"י דבוריו האסורים, יתקצבו לו מעתה חבילות של מצוות ג"כ ע"י דבורו. וכירע את כף הזכות, כי הקב"ה מטה כלפי חסד. ועוד בזה תועלת נשגבה, דע"י למודו בתורה, ילמוד ג"כ לשמור את פיו. וע"י יוצא מזה, כי אחלי התורה מעלים את האדם מכף חובה לכף זכות, כמו שהנחלים מעלים את האדם מטומאה לטהרה.

וְהָמָּה בָּנִים פִּתַח אֶהְל מוֹעֵד (כה, ו)

שואלים חז"ל במסכת סנהדרין (פב); 'למה בכו אותה שעה בני ישראל? ותשובתם היא; שזמרי בן סלוא הביא את כזבי בת צור המדינית אצל משה ואמר לו: 'בן עמרם, מדינית זו אסורה, או מותרת? ואם תאמר: אסורה! בת יתרו (צפורה אשת משה) מי היתר לך?' באותה שעה, נתעלמה ממנו הלכה שהבועל ארמית קטאים פוגעים בו. געו כולם בבכיה. מסביר זאת רבינו בחיי; כשפרצה מגיפה בקרב השבטים, נתקבלו בני ישראל בפתח אוהל מועד וגעו בבכיה על האסון שפגע בהם. ולדברי הרש"י הירש; הגיבו בני ישראל בבכי מר, כשנצטוו מפי משה להרוג את קרוביהם, שנכשלו בעבודה זרה (במדבר כה ה). וזו תגובה טבעית, כי קשה לפגוע בבן משפחה, אפילו הלה נכשל בחטא ויחייב מיתתו...

וְיָרָא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר (כה, ז)

'ראה מעשה וזכר הלכה... קטאין פוגעין בו'. (רש"י). משרואה אדם את חוצפתם ושחצנותם של עוברי עבירה, הריחו נזכר בחלכה של הקטאות. אם חוצפתם כה גדולה, איך אפשר לחשות ולא לקטא לכבוד השי"ת. (מעינה של תורה) על הלכה זו של 'קטאין פוגעין בו', אמרו חכמינו; 'יחלכה היא ואין מורין כן'. אם אדם עושה כך מעצמו, הרי זה כהלכה. אבל, אם הוא בא לשאול; מהו: פוסקים לו; שאין לעשות כן. והסביר בעל **חידושי הרי"ם** ז"ל את הדבר; כל עצמה של הלכה זו, הלא אינה אלא קטאות. שרואה אדם את העבירה והוא מזדעזע כ"כ, עד שהוא מרגיש דחיפה עזה, לפגוע מיד באותו רשע. אבל, אם יש לו פנאי וסבלנות לבוא ולשאול שאלה, הרי סימן הוא, שאין כאן קטאות ולהטת וממילא, אין מורים כן...

סיפור לשבת

זהו סיפור שמסופר בצורות שונות, כבר מספר שנים בחסידות חב"ד, שהגר"ש ואזנר זצ"ל התוודע אל מנהיגה זצ"ל, ונפגש עמו ביחידות לפני כארבעים שנה, והם יצאו בהתפעלות זה מזה. רק בשנים האחרונות הסיפור הזה קיבל את צורתו כפי שהוא מופיע כאן, ואת אישורו של פוסק הדור לאמיתותו. היה זה כאשר הזדמן הרב בניצון וישצקי לביתו של הגר"ש וואזנר זצ"ל. הוא הופתע לשמוע שפעם זכה הגר"ש להתקבל יחד עם חבריו לספסל הלימודים אצל הרבי הרי"צ מילובביץ באווירה זו, אזר הרב וישצקי אומץ, וביקש לברר אם יש אמת בסיפור המסופר אודותיו בחב"ד. הגר"ש וואזנר חיך, והגיב: אמת הדבר. אספר לך את פרטיו בדיוק כפי שהם התרחשו". היה זה בשנות הכפיים. יום אחד הגיע לביתי יהודי חסיד חב"ד. בנו הגיע לא מזמן לגיל מצוות. במקביל החלו להתעורר אצלו בעיות בריאות שונות. גם לאחר היועצות עם רופאים, הם לא הצליחו לרדת לשורש הבעיה, כך שגם הטיפולים השונים שניתנו על ידי הרופאים, לא הועילו. בצר לו פנה החסיד אל הרבי. מענה הרבי לא אחר לבוא: "בדיקת התפילין". למרות שהיו אלה תפילין חדשות שרכשו מסופר טוב וירא שמים מופלג, והיה עדיין ניתן לחוש בריח המיוחד של הרצועות והבתים החדשים, עם זאת, לא היסט החסיד ומסרם תיכף לבדיקה אצל סופר סת"ם מומחה בבני ברק. הוא הסביר לו את דחיפות העניין, ואכן עוד באותו היום חזר הסופר עם תוצאת ברורה: "הכול בסדר גמור. פרשיות יפהפיות. כשרות למהדרין". "לא הייתי מופתע", סיפר לי החסיד, "הסופר אמנם אינו נמנה על בני קהילתי, אך ביררתי אודותיו היטב, ושמו הולך לפניו. אף שילמתי לו טבין ותקילין, ולא ציפיתי למסקנה פחות טובה". חלף זמן נוסף ובינתיים ממשיכות בעיותיו של הנער להטריד אותו, את אביו ואת כל המשפחה. הם היו אובדי עצות. אפילו את הרבי כבר שאלו. אם כן, מה עוד ביכולתם לעשות. שבוע רדף שבוע, והבעיות המציקות אינן נותנות מנוחה. בצר לו החליט החסיד לפנות שוב אל הרבי. הוא שוב גולל את מסכת ההסתבכויות מהן סובל בנו הפעיר, והוא כמובן אף ציין את העובדה שהוא מילא אחר הוראת הרבי לבדוק את התפילין, ובי"ה נמצאו התפילין כשרות ומהודרות בתכלית. כבר ביום שלמחרת קיבל הלה את מענה הרבי שכלל שתי מילים בלבד: "בדיקת התפילין". עתה היה ברור לו כי מסתתר כאן משחז. הוא תיכף תר אחר סופר סת"ם מומחה אחר. הדגש הפעם היה על מומחה. הוא אף סיפר לי את שמו של הסופר ששמו אכן הלך לפניו בכל העיר. בנוסף למומחיותו כסופר, הוא היה גם יהודי תלמיד חכם מופלג. הוא הביא לפניו את התפילין, והפציר בו שיגלה את הבעיה. המומחה נעתר לאתגר השמימי.

לאחר מספר שעות חזר אליו הסופר. "בחנתי בעין בוחנת כל אות וכל תג. עברתי על הפרשיות שלוש פעמים. פשוט הפלא ופלא. תפילין יפות ומהודרות כאחת. חיפשתי בכל כוחי לפחות פסול אחד של 'לכתחילה', זאת אומרת, פסול כזה שאינו מעכב בדיעבד, שעדיין ניתן לברך עליו, אך חסר בהידורו, הוא אינו 'לכתחילה' דייק". אך מוכרחני להודות כי לא הצלחתי לאתר גם דבר כזה". הפעם לא השהתה החסיד והוא תיכף התיישב לכתוב מכתב לרבי. מכתב שלישי.. הוא ציין את מומחיותו של הסופר הבודק, את עובדת היותו תלמיד חכם מופלג, והוא כמובן ציטט את הדברים כפי שאמרם. לא גרע ולא הוסיף. הוא סיים את מכתבו הקצר בהבעת חוסר אונים, ושוב ביקש את ברכת הרבי. יום לאחר מכן קיבל חסיד זה את תשובת הרבי הבאה: "בדיקת התפילין. יתייעץ עם רב בעירו". הוא הגיע אלי לאחר שכבר מסר את התפילין לסופר מומחה שלישי. גם הוא כקודמיו השתדל במאמצים רבים לאתר את הבעיה, אך גם הוא הסיק את מסקנת קודמיו: התפילין כשרות למהדרין. עתה הוא הגיע אלי עם התפילין, תולה בי את עיניו בתקווה כי אפתור את התעלומה. עיינתי בתפילין, וראיתי כי הן אכן יפות במיוחד... היה לי ברור כי אם הרבי דורש פעם אחר פעם לבדוק את התפילין, יש כאן דבר שעדיין לא נבדק. יש כאן דבר שלא התברר עד הסוף. לאחר מחשבה ארוכה ביקשתי לזמן אלי את הסופר שכתב את הפרשיות הללו.

כאשר הלה סר לביתי, ראיתי כי עומד לפני אדם ישר וירא שמים מופלג. ביקשתי שיספר לי על עבודתו, מתי החל, אצל מי למד, וכן הלאה. לאחר שיחה ארוכה, ציין הלה כי הוא מקפיד לטבול במקווה כל אימת שמתיישב לכתוב פרשיות תפילין או מזוזות. מאחר שהוא סיפר לי קודם לכן על מקום מגוריו, ובאותו זמן לא היה מקווה באזור זה, שאלתי לתומי, כיצד הוא מסתדר עם המרחק. אז הוא השיב לי את הדבר המדהים הבא: "מאחר שההקפדה שלי בטבילה לפני כתיבת הפרשיות נעוצה בכתיבת שם ה', ומאחר שבמקביל קיים אצלי קושי להגיע למקום המקווה, פיתחתי לעצמי נוהג, לכתוב, לכל לראש, בלי שם ה', ובכל המקומות שיש לכתוב את שם השם, אני משאיר מקום ריק. לאחר מכן, כאשר מזדמן לי לטבול במקווה, אני חוזר וממלא את כל אותם חללים בכתיבת שם ה'...".

הבחלה שאחזה אותי בצירוף ה"אוי ווי" הספונטאני שנפלט מפי, הבהירו היטב לסופר התמים כי אירעו כאן דברים חמורים ביותר. הבהרתי לו כי הפרשיות של בן אותו חסיד, כמו גם כל הפרשיות שיצאו תחת ידו הינן פסולות אף בדיעבד. הוריתי לו כי לכל לראש יצור קשר עוד באותו יום עם כל לקוחותיו ויורה להן בשמי לבל יניחו יותר את התפילין שרכשו אצלו. ובמקביל עליו להפסיק לאלתר את מלאכת הסופרות, עד אשר יישב וילמד מחדש את כל החלכות הנוגעות למלאכה אחר אימת ז', ויהיה בקרא בהן. הרבי מילובביץ זצ"ל בצדקתו ראה כי התפילין פסולות, ואני שמחתי כי נפלה ביד הזכות לגלות את מקור הבעיה, ולהציל בכך את כל הלקוחות בעבר ובעתיד של סופר זה...".

בסבר פנים יפות, גם במצבים קשים

מפי הגאון רבי אביגדור נבנצל שליט"א: "ימים ספורים טרם פטירת הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, ביקשני קרוב משפחה מאמריקה, שהוא חפץ להיכנס אל רבינו. קודם שנכנס, הזהרתיו ואמרתי לו, שמפני חולשתו של רבינו, שישתדל לא להאריך בדברים. אחר שיצא מבית רבינו, אמר לי הלה, שאינו יודע למה כוונת דברי, שהרי רבינו קיבל אותו דווקא בסבר פנים יפות, באהבה ובחיבה יתירה..." (הואב בספר חכו ממתקים ח"א עמ' רלח).

סיפור לשבת

במשך שנים עבד מוסיקה כחוטב עצים באחוזתו של הפרץ. המלאכה הייתה קשה והשכר הזעום הספיק אך בקושי לפרנסתו, אך ברירה לא הייתה והוא המשיך לעבוד מבוקר עד ערב ולקוות לטוב.

יום אחד, תוך כדי עבודה, ניתזה התיכת עץ גדולה מתחת לגרון, וכשהיא פגעה בקרקע נשמע לפתע קול מתכתי מצלצל. מוסיקה עצר מיד את עבודתו ופנה לחפש את מקור הצליל. הוא חיפש בין העצים והשיחים ועד מהרה גילה לתדהמתו תיבת מתכת ישנה מלאה במטבעות זהב. נשימתו של מוסיקה נתקה מרוב התרגשות. תמו ימי העוני! מהיום יהיה לו כסף בלי הגבלה! ילדיו לא יהיו עוד רעבים ואשתו לא תצטרך ללוות כסף מהשכנות לצרכי השבת.

אך כאשר נזכר באשתו הבין מוסיקה שהוא בבעיה. הוא יהיה חייב לספר לה מהיכן הגיעו מטבעות הזהב, והיא, כמו תמיד, לא תוכל לנצור את לשונה. תוך כמה ימים ישמע כל הכפר על המציאה, והפרץ יתבע את האוצר לעצמו בטענה שהיער וכל אשר בו שייכים לו. חשב מוסיקה וחשב עד שמצא פתרון. הוא הלך לשוק וקנה כיכר לחם, דג מלוח וקנקן מים. לאחר מכן חזר אל היער והניח את כיכר הלחם על אחד הענפים, את הדג החביא בין ענפי שיח עבות, ואת קנקן המים מתחת לאבן גדולה. בסמוך הטמין מוסיקה את תיבת האוצר, והחזיר לתוכה מטבעות זהב אחדים. למחרת פנה מוסיקה לאשתו ואמר: 'את זוכרת שרצית פעם לראות כיצד אני עובד? ובכן בואי נצא יחד ליער ותוכלי לראות כיצד אני חוטב עצים'. שמחה האישה על ההזדמנות וחיש קל הלכו השניים אל היער. מוסיקה הראה לה כיצד הוא מפליא לחטוב עצים וכך בילו בני הזוג כמה שעות. 'אני רעב', הכריז מוסיקה בשעת צהריים. 'גם אני רעבה ובבית אין אוכל', אמרה האישה, 'במקום לבשל ביליתי ביער כל הבוקר'. 'פעם זקן אחד אמר לי שיש ביער הזו חלקה פלאית שבה אוכל גדל על העצים', אמר מוסיקה לאשתו, 'הנה נחפש את החלקה ונוכל להשביע את רעבוננו'. פסעו בני הזוג במשעולי היער ובחנו היטב את העצים. לפתע עזרה האישה והצביעה בהתרגשות על אחד העצים. 'מוסיקה, לחם גדל שם על הענף'. טיפס מוסיקה ל העץ וקטף את כיכר הלחם. 'אך מה נאכל עם הלחם?' שאל. האישה הביטה לכל עבר ולפתע הבחינה בדג מלוח מונח בין ענפי אחד השיחים. 'הנה יש לנו דג מלוח', צעקה בשמחה. 'ומה נשתה?' שאל מוסיקה, ועד מהרה מצאה האישה גם את קנקן המים שיצמח מתחת לאבן. 'אכן, זו חלקת יער פלאית', אמרה האישה לבעלה והמשיכה לחפש בתקווה למצוא מטבאות נוספות. לפתע היא הבחינה בתיבת אוצרות של ממש, ובתוכה כמה מטבעות זהב! אושרה של האישה לא ידע גבולות. ימים ספורים חלפו והשמועה על התעשרותו של מוסיקה פשטה בעיירה. תוך כמה שעות הגיעו משרתו של הפרץ והזמין את מוסיקה לפגישה דחופה עם אדונו. 'שלום מוסיקה', חייך הפרץ חיוך רב משמעות כשהיהודי נכנס, 'מה חדש אצלך?' 'ברוך ה', הכול כרגיל, השיב מוסיקה. 'ואיך הפרנסה?' הרים הפרץ את קולו. 'אין תלונות', אמר מוסיקה. 'מסתדרים עם מה שיש'.

'מסתדרים עם מה שיש?' התפרץ הפרץ, 'שמעתי שהתעשרת פתאום! שמעתי שמצאת תיבה מלאה מטבעות זהב!'

'אני? התפלא מוסיקה, 'מי אמר דבר כזה?' 'אשתך סיפרה זאת לאשתי', אמר הפרץ בכעס. 'ידע שכל מה שנמצא ביער שייך לי, ואם לא תביא לי את תיבת המטבעות אשליך אותך לכלא'. מוסיקה העלה על פניו הבעה עגומה. 'אדוני הפרץ, אמר, 'אשתי מעט חולה ולפעמים היא מדמיינת דברים שלא היו ולא נבראו... 'אשתי אמרה שאשתך נראתה רצינית ביותר', אמר הפרץ, ומוסיקה הציע שאשתו פשוט תגיע בעצמה כדי שהפרץ יוכל להתרשם ממנה בעצמו. 'יום אחד הלכתי עם בעלי ליער', סיפרה האישה המפוכדת לאחר שהובאה על ידי משרתו של הפרץ, 'היינו רעבים ולפתע ראינו כיכר לחם צומחת על אחד העצים. לאחר מכן מצאנו שיח שמגדל דגים מלוחים, אחר כך שתינו מקנקן שבקע מאבן ישנה, ולבסוף מצאנו תיבה עם מטבעות...'

'הבנתי, הבנתי', אמר הפרץ למוסיקה באכזבה גלויה, 'לך מפה אותי עם אשתך המשוגעת, ועזוב אותי במנוחה'.

• לפעמים תיאור של משהו נשמע דמיוני ובלתי מציאותי, אבל מי שמצוי בסוד העניינים יודע שהדברים נכונים. הפרץ, למשל, היה משוכנע שאשתו של מוסיקה מטורפת והזוה, אך מוסיקה ידע היטב שהיא מספרת בדיוק, אבל בדיוק, מה שאירע... בימים אלו מתחילים ימי 'בין המצרים' שבהם חרבה ירושלים. חז"ל מספרים כי שנים לפני החורבן, כאשר בית המקדש עדיין היה בתפארתו, הזהיר רלמיהו הנביא את היהודים כי אם לא יחזרו בתשובה המקדש ייחרב והעם ייצא לגלות. איש לא האמין לו אז ונראה היה שהוא מדבר מדמיונו, אך כמובן שהוא צדק בכל מילה והחורבן אכן הגיע. היום אנו מצפים לגאולה השלמה, לביאת המשיח ולבניין בית המקדש. קשה לפעמים להתחבר לזה והדברים נשמעים דמיוניים, אבל אנו יודעים ומאמינים שכשם שנבואות החורבן התקיימו במלואן, כך גם נבואות הנחמה והגאולה יתקיימו במהרה בימינו. (הרב אבי בן אבנר - עלון שלום לעם)

הסתפקות במועט

מעשה בבנו של החפץ חיים אשר קיבלה לקראת נישואיה סידור יקר מהחתן. מספר שבועות לאחר הנישואין, הבחין החפץ חיים כי בנו עומדת ומתפללת בהתרגשות, כשהיא אוזנת בדיה סידור חדש. כאשר סיימה את תפלתה, פנה אליה אביה הדגול כשפניו עוטות תמיחה ושאלה, כיצד התגלגל לדיה סידור חדש זה, שערכו יקר מאוד. השיבה לו כך מקובל לתת לכלה. לא היה לבו נוה עם דברים אלה ודיבר על לבה שכאשת ת"ח עליה להסתפק במועט. לבסוף ביקש להשתתף עמה במחיר עלות הסידור ושילם לה חלק ממחירו ומפעם לפעם היה בא להשתמש בו כדי ללמדה שאין לבזבז זמן וכסף על דברים של מה בכך שראויים אצל אחרים, וכך זכתה לבנות משפחה של ת"ח מרביצי תורה שמפארים את עם ישראל...

סיפור לשבת

גיא ספר את ארגוי העופות בפעם השלישית או הרביעית, ולא הבין מה השתבש. יש כאן 30 ארגזים בלבד, חשב לעצמו, אבל אתמול היו 35! להיכן נעלמו חמישה ארגזים? אחד הלקוחות התקשר להזמין בדחיפות 35 ארגזים, ועכשיו אי אפשר לספק את הזמנתו.

הוא חיפש שוב ברחבי חדר הקירור הגדול. אולי חמשת ארגזי העופות הונחו בטעות באזור בשר הבקר? ואולי הפועל העביר אותם לאזור הדגים? אבל כל החיפושים היו לשווא. חמשת הארגזים לא נמצאו. 'תגיד לי, פנה גיא לצביקה, המחסנאי הראשי של העסק, 'יצאה מהמחסן איזו הזמנה אתמול אחרי שהלכתי?'. 'לא. למה אתה שואל?'. 'כי חסרים פתאום חמישה ארגזי עופות. ברקוביץ הזמין 35 ארגזי ויש לי רק 30'. 'אה, זו לא בעיה', אמר צביקה בשלווה, 'אני אטלפן לששון מ'מרכז הבשר' והוא יקפיץ לנו חמישה ארגזים, ומחר נחזיר לך'. 'אה, יופי, תודה', אמר גיא ורשם בזיכרונו את המידע המועיל הזה, וכאשר חסרה סחורה ניתן ללוות מאחות החנויות האחרות. כל פעם הוא לומד דברים חדשים מצביקה, המחסנאי הוותיק, ולאט לאט הוא נכנס לעניינים לשביעות רצונו של מיכאל, אביו, שהיה בעל הבית. הלקוח קיבל את 35 הארגזים שלו, אבל גיא לא היה רגוע. להיכן נעלמו חמשת הארגזים? זו לא פעם ראשונה שסחורה חסרה. הוא עובד בעסק של אביו כבר שנה, ומדי פעם מבחין שמהו חסר. מישהו סוהב סחורה - והאמת שהוא כבר שם עין על מישהו...

גיא החליט לעלות למשרדו של אביו ולשתפו בחשדותיו. 'נראה לי שזה צביקה', אמר גיא, 'יש לו את מפתחות המחסן והחנות, והוא יכול להגיע בשעות הלילה ולקחת מה שהוא רוצה'. 'קשה להאמין', השיב מיכאל, 'צביקה עובד איתי כבר שנים והוא אדם ישר'.

'אמנם לא תפסתי אותו על חס', אמר גיא, 'אבל כל ההוכחות מצביעות עליו'. 'חזור לעבודה, ואני אחשוב כיצד לטפל בעניין', אמר אביו של גיא. חודש חלף ללא אירועים מיוחדים, אך יום אחד הבחין גיא שכמות של קופסאות שימורים חסרה במחסן, והוא אמר זאת לאביו. כבר למחרת הזמין מיכאל את צביקה המחסנאי למשרדו. גם גיא היה שם.

'צביקה', פתח מיכאל וניכר בו כי התרגש וחש אי נוחות, 'אנחנו מכירים הרבה זמן ולכן לא אלך סחור סחור ואומר את הדברים כפשוטם: יש לנו חשד שלקחת סחורה מהמחסנים'. צביקה לא הגיב מיד. הוא שתק כמה רגעים ואז אמר: 'מיכאל, מכיוון שאנו אכן ידידים ותיקים ומכיוון שכובדת אותי ופנית אלי ישירות, אני מבליג על העלבון ולא מתפרץ בכעס אלא אומר לך שזה חשד שווא. מעולם לא לקחתי מהעסק שום דבר ללא רשות'. גיא היה דרוך כולו, אבל מיכאל חש בכך ועצר את בנו לבל יתפרץ.

'החשד מבוסס', אמר מיכאל. 'אני מצפה שתוודה ותתפטר מהעבודה, כדי שלא איהא לך לפטר אותך בעצמי'.

יעל סמך מה אתה חושד ביי? שאל צביקה. 'בגלל שיש לי מפתח למחסן ולשער המפעל! יכול להיות שמישהו שכפל את המפתח בלי ידיעתי'. 'אף אחד לא שכפל את המפתח', אמר מיכאל בפסקנות. 'אז אולי מישהו נכנס מהחלון?' הציע צביקה. 'החלונות נעולים ואם מישהו פותח אותם האזעקה מופעלת מיד'. 'אם כך זה מישהו שיכול לנטרל את האזעקה', אמר צביקה, 'אולי זה אחמד החשמלאי? האמת, תמיד חשדתי בו...'. 'צביקה, אל תפיל את זה על אנשים אחרים', אמר מיכאל. 'אם תודה עכשיו, זה יקל על כל הצדדים ונוכל לגמור את זה בשקט'. 'על מה אני אודה? על משהו שלא עשיתי?' הרים צביקה את קולו. 'אני אדם ישר ונקי כפיים ומעולם לא נגעתי במשהו של מישהו אחר'. 'אתה יודע', אמר מיכאל, 'לפעמים יש לאדם תקופה לחוצה, לפעמים הוא מרשה לעצמו כי הוא חושב שלבוס יש מספיק...'. צביקה קם ממקומו ברוגז. 'תשמע, מיכאל, אני לא מוכן לספוג האשמות כאלו. אם אתה לא חוזר בך אני אגיש נגדך תביעת דיבה ואתה תצטער על הרגע שהתחלת איתי...'

מיכאל החליף מבט קצר עם בנו ואז אמר: 'צביקה, לאחרונה התקנתי פה בחשאי מצלמות אבטחה'. מיכאל סובב את מסך המחשב לכיוון צביקה, והמחסנאי יכול היה לראות את עצמו נכנס בשעה 3 בלילה לעסק, ומעמיס על מכוניתו כמות של קופסאות שימורים, כפי שקלטו אותו מצלמות האבטחה בלילה הקודם... צביקה התקפל בתוך כסאו ופניו האפירו. הוא החל לרעוד ולבכות. כל התירוצים וההסברים שלו נעלמו כאשר הוא קיבל את האמת הכואבת בפרצוף.

*אין בושה גדולה יותר לאדם מאשר הרגע שבו השקר שלו נחשף והאמת הכואבת מוטחת בפרצופו. באותו רגע, כל התירוצים וההסברים שהוא נתן קודם רק מגדילים את חרפתו. זה מה שקרה בפרשת השבוע לבלעם, כאשר האתון פתחה את פיה מול עיניהם הנדהמות של שרי מואב, והוכיחה אותו על רשעותו הגדולה. בלעם התגלה בקלנו ובמלוא אפסותו. לכל אחד מאיתנו יש תירוצים והסברים לכל מיני מעשים שליליים שאנו מתפתים לעשות. אבל יום אחד, כשנגיע לעולם האמת, כל התירוצים יתבררו וכל הסיפורים יתנפצו, ואנו נעמוד מול האמת הברורה והיחידה. מי שמכין את עצמו כאן, בעולם הזה, ונוהג ביושר ובאמת פנימית, יזכה לכבוד ולתהילת עולם גם כאשר יגיע לעולם האמת. (הרב איתמר מאיר - שלום לעם).

סיפור לשבת

קולו של הטייס נשמע לפתע בחלל המטוס, וליבם של הנוסעים החסיר פעימה: 'נוסעים יקרים, לצערי אירעה תקלה במנועי המטוס, ואנו ניאלץ לנחות בשדה תעופה קטן בקרבת מקום. אני מקווה שתוך כארבע שעות נתוקן התקלה ונוכל לשוב ולהמריא אל היעד. אנא חגרו את חגורות בטיחות והתכוננו לחיאתי'. במטוס שהיה בדרכו לעיר אנטוורפן, טס בין השאר האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל ועוד שמונה מחסידיו. הם היו בדרכם לחתונת בתו של אחד מחסידיו האדמו"ר שהתגורר בבירה הבלגית. שדה התעופה הקטן שבו נחתו היה ריק במשך מרבית שעות היום, והיה מיועד בעיקר לטיסות מטען של תוצרת חקלאית ולטיסות ניגמיות. נוסעי המטוס ירדו והתמקמו על הספסלים הריקים של שדה התעופה. האדמו"ר ותלמידיו ביקשו להתפלל תפילת מנחה, שכן עד שהמטוס ימריא שוב, כבר אמור היה לרדת הערב. הייתה רק בעיה אחת: האדמו"ר ותלמידיו מנו תשעה אנשים בלבד, נוסעי המטוס האחרים לא היו יהודים, וכדי לקיים מניין צריך עשרה מתפללים לפחות. 'מקובלני מבית אבא, שאם ישנם תשעה יהודים - ימצא גם העשירי', אמר האדמו"ר למלוויי בביטחון. בטרמינל ההומה והסואן אי אפשר היה להתפלל בלי הפרעה, והאדמו"ר ניגש אל אחד מעובדי שדה התעופה, ושאל אותו האם יש אפשרות לקבל חדר צדדי כדי להתפלל בו בשקט. האישי שמע את שאלתו של הרב נשוא הפנים, ולפתע החוויר כסיד והתנדד על מקומו כאילו פגע בו ברק. לאחר רגע ארוך של התאוששות, השיב העובד לרבי: 'אני מוכן למלא את בקשתכם, בתנאי אחד: שתתנו לי להגיד קדיש לזכר אבי המנוח'.

'אתה יהודי? שמח הרבי לשמוע, 'איזה יופי. עכשיו יהיה לנו מניין לתפילה.' 'אני יהודי', השיב העובד וניכר בו כי נפשו סוערת, 'אך הרשו לי לשאול קודם: מי שלח אתכם לפה? איך הגעתם למקום הזה?' האדמו"ר הסביר ליהודי כי הם היו בדרכם לאנטוורפן, אך במטוס אירעה תקלה, והם נאלצו לנחות פה באופן בלתי מתוכנן. 'ומי אתה?' שאל האדמו"ר, 'האם יש פה יהודים נוספים?' 'אני חושב שלא תאמינו לסיפור שלי', אמר האישי, 'אבל אני מבטיח לכבוד הרב שזו אמת לאמיתה'. 'ולדתי למשפחה דתית מאוד, החל האישי בסיפורו, 'ישנות ילדותי עברו עלי בתוך קהילה חמה ותומכת, אולם לאחר מספר שנים הכרתי לצערי מספר נערים פוחזים שמשכו אותי למחוזות גרועים. הידרדרתי אל עולם הפשע עד שיום אחד כבר לא יכולתי להישאר יותר באזור ילדותי. מאימת השלטונות נפרדתי ממשפחתי וברחתי לעיר הקטנה הזו. על אף שאני מגיע ממשפחה אורתודוקסית ביותר, שכחתי את כל מה שלמדתי, ואינני מקיים מצוות כבר כמה עשרות שנים. לכבוד הרב לא יאמין, אבל גם לאחר ששמעתי שאבי נפטר לא אמרתי עליו קדיש, מכיוון שלא זכרתי בדיוק איך אומרים את זה, ובנוסף במקום הנידח הזה אין בכלל יהודים. 'אתמול בלילה הופיע אבי בחלום ואמר לי: 'ענקל, מחר יחול יום השנה לפטירתך, ואני רוצה שתגיד עלי קדיש'. 'אני זוכר שלאחר רגע של תדהמה, התחלתי לצחוק: 'אבל אבא, מחיתי בפניו בחלום, 'בשביל לומר קדיש צריך מניין, ואני היהודי היחידי בכל העיירה. אין שום סיכוי שאצליח למצוא מניין בכל האזור'.

'אל תדאג, יענקל, ענה לי אבי - וכל זה בחלום, אני מבטיח שאביא לך מניין!! 'לאחר שהתעוררתי מהחלום, מוסיף האישי ומספר, 'רעדתי זמן רב והייתי המום, אולם לאחר כמה דקות של התאוששות אמרתי לעצמי שזה רק חלום, ואין לו כל משמעות מעבר לכך. זה הרי ממש מגוחך. נו באמת, מניין גיגע לעיירת חקלאות נידחת שכזו מניין אנשים יהודים!...

האדמו"ר ומלוויי שמעו את הסיפור בהשתאות ובפליאה. 'זה מסר ישיר מההשגחה העליונה', אמר האדמו"ר לאישי, 'מסר שאותו שולח הקדוש-ברוך-הוא פעם בחיים לאנשים שהתרחקו ממנו לחלוטין על מנת לזעזע את עולמם ולהשיבם אליו. יש פסוק שאומר: 'כי לא ירח ממנו נידח', והכוונה היא שהקב"ה אינו מוותר על שום יהודי, וגם אם היהודי נידח והתרחק מאוד, הקב"ה עדיין גורם לו לשוב אליו, וממתין לתשובתו.

'את הסיפור הזה חווה הרבי מפיטסבורג זצ"ל על בשרו והוא היה מספר אותו בהזדמנויות שונות, בהדגישו שלא מדובר רק על אנשים שהתרחקו מכל וכל והגיעו לקצה העולם. לכל אחד מאיתנו יכולים להיות מצבים שבהם אנו מתרחקים מהבורא, ונילחמים במידה מסוימת. צריך לזכור שבכל מצב ומצב, תמיד הקב"ה ממשך להשיג עלינו באופן פרטי ולא נותן לנו ללכת לאיבוד. ה' קורא לנו - עלינו להאזין לקריאתו, לשמוע לה, ולשוב את ה'. (דוד קליינר-שלום לעם)

לרפואת: ברוך בן רחל הי"ו, נעימה בת מונבר תחי'

ניתן לקבל את העלון לזיכוי הרבים במייל: GIDON@EFROT.ORG.IL

סוד השלום בית

רבים הודיעו את מחם בנסיון לגלות את סודו של השלום, ולהבין מהן התכונות המרכזיות הנדרשות מן האדם המבקש לחיות חיי שלום, בעיקר בתוך ביתו. אין ספק, כי המרכזיות שבכולן היא היכולת לבלום את הפה בשעת מריבה, לדעת לשתוק, להבליג ולהתאפק מלהביע את התגובה העומדת כבר על קצה הלשון.

רמו לכך, נתן למצוא בדברי ברכתו של בלעם: "מה טבו אהליך יעקב משכנתך ישראל' (במדבר כד, ה) אשר עליהם פרש רש"י: "...שראה פתיחהם שאינן מכונין זה מול זה".

הפה הוא פתחו של האדם - 'פתיחהם' אינם מכונים, משמע, שפיהם אינו נפתח זה לעמת זה, אלא יודעים הם להבליג ולמחל בשעת וכוח והתנצחות, וזהו סוד הקסם של "מה טבו אהליך יעקב". (סי' אדרבה)

פינת ההלכה

א. מי שאין לו יין להבדלה, אינו יכול להבדיל על הפת, ולכן מי ששכח ובידך המוציא על לחם קודם ההבדלה, יטעם מעט מהפת, ואחר כך יבדיל על הכוס, ולא יאמר את ההבדלה על הפת, שאין מבדילין על הפת. [ילקוט יוסף שבת כרך א' עמוד תנב].

ב. הנמצא בחוף לארץ, או במדבר, ואין לו יין כשר להבדלה, אם יש שם שכר שהוא חמר מדינה יבדיל עליו. ואם אין שם שכר, לא יברך ברכת ההבדלה בלי כוס, אלא יסמוך על ההבדלה שבתפלה. [ילקוט יוסף שבת כרך א' עמוד תנב].

ג. אין להבדיל על קפה או תה, או על מיץ חדרים וכיוצא בזה, שאינם נחשבים לחמר מדינה. וכל שכן בסודה ושאר משקאות קלים. וכל המבדיל על משקאות אלה, הרי הוא נושא שם שמים לבטלה, ואף מי שלא יכול לשתות יין בהבדלה אין לו להבדיל על קפה וכו'. וכשאין יין בעיר מבדיל על חמר מדינה, שהוא כל משקה המשכר, כגון בירה לבנה, וקוניאק. [שם עמ' תנג].

ד. בעת שמבדיל צריך לאחוז את הכוס ביד ימינו, ואת הבשמים בשמאלו, ויברך על היין, ואחר כך יעביר את הכוס ליד שמאלו, ויטול את הבשמים ביד ימינו, ומברך על הבשמים, ואחר כך יברך על האש, ואחר כך מחזיר את הכוס לימינו, ויברך המבדיל. [ילקוט יוסף שבת כרך א' עמוד תנח].

ה. אפילו אם שמעו כל בני הבית את ההבדלה בבית הכנסת, אם נתכוונו שלא לצאת, מבדילים בבית. והשומע הבדלה ומתכוין לצאת ידי חובה, אין לו לענות "ברוך הוא וברוך שמו" אחר הזכרת שם ה' שבברכות הבדלה. ובדיעבד אם ענה ברוך הוא וברוך שמו, ונתכוין לצאת ידי חובה, יצא. ואין צריך לשמוע הבדלה פעם שנית. [אלא אם כן הדבר אפשרי בנקל]. [ילקוט יוסף שבת כרך א' עמוד תנה, על פי המבואר בשלחן ערוך סימן רצו ס"ז. ועיין בהר"ן ראש השנה כח:].

יומא טבא לרבנן

בשורה טובה ומשמחת לשוחרי התורה ולומדיה יצא לאור בסייעתא דשמיא הספר

שו"ת גל עיני - חלק ב'

כולל:

שאלות ותשובות פנינים וחקרי הלכות על חלקי השלחן ערוך

מאת: הרב גדעון לוי שליט"א

מחבר: קונטרס "חופת אליהו" ועלון שבועי "יגל לבי"

סעודת מצוה ודברי ברכה

אי"ה ביום ראשון י"א תמוז בשעה 20:00

בבית הכנסת הספרדי הגדול רחוב בית וגן 9 ירושלים

ברוכים הבאים בשם ה'

העלון מוקדש - נא להתפלל על השמות הרשומים להלן. תזכו למצוות.

לרפואת: הרב"ג שמואל בן חנה (זעפרני) הי"ו

ראובן בן נעימה הי"ו, אבנן בן נעימה הי"ו, שמואל בן רחל לאה הי"ו,

סאיר בן סעדה הי"ו, נעם בן יהילה הי"ו, ששה בן שמחה הי"ו, דוד בן שמחה הי"ו,

שמעון בן שושנה הי"ו, חראל בן עיריית הי"ו, רפאל חי בן עיריית הי"ו, אלון בן יסיה הי"ו,

יוסף חיים בן אסתר הי"ו, סאיר בן אסתר הי"ו, יקיר אפרים בן רחל דבורה, הי"ו,

שבתי יחיאל חי בן גאלה הי"ו, רחל בת שמחה תחי', אהובה אפרת בת שושנה תחי',

איילה בת רות תחי', עדינה בת רחל תחי', טרים חנה בת שמחה תחי',

אסתר בת שושנה תחי', לינדה בת רינה תחי', אסתר בת דינה תחי',

אפרת בת זילפה תחי', חודיה בת יעל סיכל תחי', סירה בת רחל תחי',

נעה בת רחום תחי', אושרת בת מלכה תחי', קרן בת נחמה מוריה תחי',

לבנה בת עליזה תחי', שרה בת שמחה תחי', נועה רבקה בת שרה תחי',

לילך בת מיטה תחי', הילי תחילה בת לבנה לוסם תחי', שרה שמחה בת עדי תחי'

לעי"ג:

איוב בן יצחק ז"ל, יניב בן שולה ז"ל,

מיכאל בן יפה ז"ל, עזרא בן גאזאלה ז"ל,

ישי אסדגי בן בת שבע ז"ל, דוד בן גאלה ז"ל

יצחק בן רבקה ז"ל, יעקב חי בן שרה ז"ל

בניסין בן שמחה ז"ל, חיים בן לאה לילה ז"ל,

יהודה בן נב"טה ז"ל (למשפ' אסייג)

חנם בת סנוור ז"ל, תרד בת שרה ז"ל,

הוסיב בת שרה ז"ל, אסתר בת טאס ז"ל,

רחל בת רבקה ז"ל, לאה בת נסרין ז"ל,

מיטה בת זאבה ז"ל, עדנה בת חנה ז"ל

בת-שבע בת אסתר ז"ל, חשנה נסיקה בת מרים ז"ל (סופר)

לאה בת שרה ז"ל (חלדוב), ליאת חיה בת ג'צ'ן ז"ל

אסתר בת חנה ז"ל (מאנוביא)

לזיווג הגון בקרוב:

אריאל בן דינה הי"ו,

ששה בן מיטה הי"ו,

שלמי שלמה בן סרים חנה הי"ו

רעונית בת רחל תחי'.

נטלי ענת בת איריס תחי'

לזרע קודש בר קיימא:

יוסף בן שושנה חסיד הי"ו,

סליה אלומה בת סרים תחי',

ספיר בת רבקה תחי'

רחמים בן יפה הי"ו

רזיית בת אלונה תחי'

לתגובות והנצחות לשיעורים והרצאות: GIDON@EFROT.ORG.IL 052-7135074

ניתן לקבל את העלון במייל. כתובה: הרב גדעון לוי שליט"א

העלון בהוצאת:

מלך הדפסה מתקדמת